

TALOUSARVIOALOITE 1447/2006 vp

Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän myöntämiseen täysimääräisenä

Eduskunnalle

Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja valtion takaamasta opintolainasta. Opintotuen tarveharkinnassa otetaan huomioon opiskelijan omat ja vanhempien tulot sekä asumislisän osalta myös puolison tulot. Jo periaatteellisella tasolla on kummallista, että automaattisesti oletetaan opiskelijan saavan osuuden puolisonsa tuloista. Käytännössäkin on usein niin, että nuoret opiskelijaparit eivät avusta toisiaan taloudellisesti.

Opintotuen toimeenpanon kannalta puolison tulojen selvittäminen vaatii ratkaisutoimintaa hädästä selvitteilyä. Tämä rasittaa sekä selvityksiä tekeviä virkamiehiä että opiskelijaa, joka joutuu asumislisäpäätöstä odottaessaan selviytymään elinkustannuksistaan pelkän opintorahan ja joissain tapauksissa opintolainan varassa. Ehkä suurin asumislisäsäädösten käytännön ongelma on kuitenkin se, että puolisoitten määrittely ei ole mitenkään yksiselitteinen. Opintotukilaissa määritellään puolisoilla tarkoitettavan "aviopuolisoita ja avioliitonomaisten olosuhteissa eläviä henkilöitä". Avioliitonomaisten olosuhteiden voidaan tulkita tarkoittavan avoliittoa tai rekisteröityä parisuhdetta, joista jälkimmäisen toteaminen on toki helppoa. Avoliitto sen si-

jaan on huomattavasti ongelmallisempi käsite. Nykykäytännössä kaikki yhdessä asuvat eri sukupuolta olevat henkilöt tulkitaan avopareiksi ja samaa sukupuolta olevat kämppäkavereiksi. Näin voidaan päätyä tilanteeseen, jossa eri sukupuolta olevan kaverinsa kanssa asuva opiskelija menettää asumislisän kaverinsa tulojen vuoksi, kun rekisteröimättömässä homo- tai lesbosuhhteessa elävän opiskelijan asumislisä ei kärsi tämän avopuolison tuloista. Tilannetta ei voi pitää täysin tasa-arvoisena.

Luopumalla puolison tulojen huomioonottamisen menettelystä helpotetaan niin opintotuen hakijoiden kuin hakemusten käsittelijöidenkin tilannetta huomattavasti. Tämä edellyttää opintotukilain muuttamista siten kuin parhaillaan sivistysvaliokunnan käsittelyssä olevassa lakialoitteessa LA 32/2006 vp on esitetty.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2007 talousarvioon momentille 29.70.55 lisäyksenä 400 000 euroa puolison tulojen huomioon ottamisesta luopumiseen opintotukea myönnettäessä.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Raija Vahasalo /kok